

BEÍRTO: KNEZT SURIT

BEÍRÉS IDEJE: 1975.

TART.: NERI KERÁMIA

3 lap

FŐDRAGI MUTATÓ: I HAROS

STAMP MUTATÓ: XV, A, J,

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

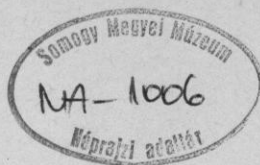
KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRORS

ÁTVEZETVE AZ EGYSÉGES KTK. 2838-as TETELE ALÓL

2838

Népi kézművészet

v/10/5.

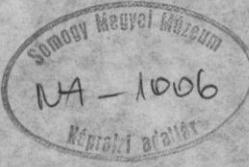
Adatközlő: Belényesy Alajosné
Zákánytelep, 1975 II.
Gyűjtő: Knézy Judit

Iharosban céhláda kell, hogy legyen valamelyik padláson a fazekas-
ságra vonatkozó.

Kályhával Zákányban Aradi bácsi foglalkozott, az ő műhelye került
be a nagykanizsai múzeumba.

Aradi bácsi, a csurgói kovács, Dobri Antal a nagyapám, mindhárman
az öreg Bajcsinál Nagyatádon voltak fazekasok. Dobri Antal Iharosban
működött; sáriék vették meg a házat /Kuba Janiék mellett/. Ott volt
a kemence is. A házat és műhelyét egy erdész vette meg. Kubáék ud-
vara még hátul áll egy gyümölcsöskamra, az volt a műhely.

2838

Gy. Belényesy Alajosné Zákány-telep, Dobri Antal /+/
unokája.

DOBRI ANTAL

fazekas

/1862.XI.26. Iharos - 1933. XII.5. Iharos/

Adatközlő: Kubu Istvánné, szül. Dobri Mária, Dobri Antal fazekas 73 éves leánya. Lakcíme: Nagykanisza, Kaposvári ut 94. Az itt közölt adatokat emlékezetből mondotta el.

Dobri Antal fazekasmester Bajcsi József fazekasmestertől tanult, aki Iharosban a Kis utcai, un. Gábor-féle házban működött. Tanulótársai voltak Aradi zákányi és Kovács Csurgói fazekasok. Mint mesterlevéllel bíró fazekas, saját házának udvarán építette fel a "méhelt" /műhelyt/. Két inasa volt.

A műhely belső berendezésének elhelyezése az alábbi vázlaton látható.

- 1. asztal
- 2. háromlábú szék
- 3. "aurung" /korong/
- 4. szék
- 5. égetőkemence
- 6. polcok

Szerszámait /mintázó- és simítófa/, valamint a korongot készen vette. Ezek és az égetőkemence gondozását és esetleges javítását maga végezte.

A munkához szükséges agyagot Sümegről, lovasszekérrel fuvarozta. A nyersanyag ellenértékeként kész fazekasárut adott. Az agyag minden szemét igen nagy becsben tartotta. Játszódozó gyermekeivel felszedette a gyuróasztalról lehullott morzsákat, majd megtisztítva újból begyurta. Csak a Sümegről hozott agyagot tartotta megmunkálásra alkalmasnak.

A munka menete a következő volt, illetve a következő fázisokból állt:

- 1./ Az agyagot kevés vízzel puhította, majd a gyuróasztalra helyezve kézzel addig gyurta, amíg megfelelően egyenletes tömörségű és simaságú nem lett.
- 2./ Az agyagot a korongra helyezte, lábbal hajtotta. Jobb keze mutatóujjával alakította a forgó agyagot, bal keze mutatóujjával magasztotta a készülő edényt.
- 3./ A kész darabokat a polcokon szárította,
- 4./ Szárítás után következett az égetés. Az égetőkemence a buboskemencéhez hasonló alakú, téglából készült építmény volt. Fűtőanyagként fát használt. A kemence a padlószinthez képest le volt süllyesztve, a belsőjébe vezető nagy vasajtóhoz lépcsőn lehetett lejutni.

A sima cserépedényeken kívül készített még mázas edényeket is, melyeken a máz kettős - díszítő és védő szerepet töltött be.

A kész árut "gyenge" széna közé csomagolták, a könnyű, rövid lovasszekérre. A szekért 1 l- huzta. Így vándoroltak az eladásra kész, kocsonyás-tányérokkal - ami a legkeresettebb áru volt - csöcsöskorsókkal, és egyéb cserépedénnyel vásárról-vásárra, faluról-falura. Horvátságban - Sdála, Góla, Kapronca, Légrád, Kotori, Toplica községben adta el az árut pénzért, de cserébe is gabonáért.

Légrádnál kompon ment át a "Horvátság"-ba.

Ipartestületnek elnöke volt, itt gyász alkalmával adtak, segítettek tagjaikat, eltemették. Urnap volt az ünnepük.

Ünnepnapokon a férfiak sötét öltönyben, fehér ingben, fekete kalapban voltak, feleségük bluzban, rakott szoknyában, kötényben, csipke sapkában. Takácsokkal voltak barátságban.

Dobri Antal fazekasmesternek néhány munkadarabját őrzik unokái:
Dr.Ruda Gyuláné fonyódi lakós tulajdonában van: 1 db. lakodalmas
husosfazék,

Belénassy Alajosné zákányi lakós, 1 db. gyertyaöntő edény,
1 db. kuglisütő
1 db. mázasfazék birtokosa.

Reggeltől-estig, látástól-vakulásig dolgozott.

"Papa nagyon jó ember volt. Nyugodt, mosolygós, nagyon szerette a munkáját. Gyermekei nem: Fia tanító volt.

Leányai férjhez mentek.

Gazdálkodott is.